

LINNUHARULDUSED EESTIS 2014 Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr. 13

Margus Ots* & Uku Paal

Eesti Ornitoloogiaühing, Veski 4, 51005 Tartu

Kokkuvõte

Käesolev aruanne on Eesti linnuharulduste komisjoni kolmeteistkümnes kokkuvõte meil harva ja juhuslikult esinevate lindude kohtamisteadetest. Lõplik hinnang anti 131 teatele, neist 125 pärineb 2014. aastast. Teadetest kinnitati 129 (98,5%) ja lükati tagasi 2. Eesti lindude nimekirja lisandus 1 uus liik. Eesti lindude nimekirjas on seisuga 31.12.2014 kokku 385 loodusliku päritoluga ja meil või naabermaades püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liiki.

Sissejuhatus

Alljärgnevaaga jätkab Eesti linnuharulduste komisjon (edaspidi HK) kokkuvõtete avaldamist meil harva kohatavate lindude kohta. Käesolev aruanne on järjekorras kolmeteistkümnes ja käsitleb 2014. aastat. Täiendavalt on aruandes ära toodud ka kuus seni avaldamata teadet varasemal ajal kohatud haruldustest, mille kohta otsus siiani puudus või millised alles nüüd hilinemisega HK-le läbivaatamiseks esitati.

Komisjoni koosseis ja töökord

HK koosseisu kuulus avaldatavate teadete läbivaatamisel viis põhiliiget ja neli varuliiget, kes asendavad vajadusel põhi-

liikmeid. Komisjoni liikmed vaatasid teated igaüks eraldi läbi ja andsid neile sõltumatu hinnangu. Kui kogunes vähemalt neli heakskiitvat otsust ja viies ei olnud tagasilükkav, loeti teade vastuvõetuks ning kui vähemalt kolm liiget otsustas teadet mitte tunnustada, loeti see tagasilükatuks. Muudel puhkudel arutati teadet komisjoni koosolekul ning vajadusel tehti lõplik otsus hääletamise teel.

Aruandes avaldatavate teadete käsitlemise ajal oli HK koosseis järgmine: Margus Ots (esimees ja sekretär, põhiliige), Aivo Klein (põhiliige), Eerik Leibak (varuliige), Vilju Lilleleht (varuliige), Mihkel Metslaid (varuliige), Jan Nordblad (põhiliige), Uku Paal (põhiliige), Ranno Puumets (põhiliige), Tarvo Valker (varuliige). Lisaks HK

* E-post:margus.ots@gmail.com

liikmetele osalesid komisjoni töös konsultantidena Annika Forsten ja Hannu Huhtinen.

Vaatlusankeetide täitmisest

HK-s käsitlemisele kuuluva liigi või alamliigi isendi kohtamisel tuleb täita vaatlusankeet. Nii käsitletavate liikide nimekirja kui ka vaatlusankeet on kättesaadavad Eesti Ornitoloogiaühingu veebilehel <http://www.eoy.ee>, kuid ühingu kontorist võib ankeedi saada ka paberil. Vaatlusankeet tuleb täita võimalikult kiiresti, enne kui üksikasjad ununevad. Suur abi on teatele lisatud fotost, videost ja/või helisalvestisest. Tõendusmaterjali lisamisel aga ei tohi muutuda hooletuks ning ankeet tuleb ikkagi võimalikult detailselt ja täpselt täita. Mõnikord on kohatud isendit kirjeldatud nii pinnapealselt, et liiki või alamliiki ei ole võimalik üheselt määrata. Vahel pole välistatud, et tegemist võib olla meil tavalisema või, vastupidi, veelgi haruldasema liigiga, kellega vaatleja arvestada ei osanud. Just ebapiisav kirjeldamine on peamiseks põhjuseks, miks vaatlusi ei tunnustata. Kui näiteks mõne liigi mõnda alamliiki peaks tulevikus käsitletama iseseisva liigina või teise liigi alamliigina, ei saa HK teate ülevaatamisel sellise isendi uut liigilist kuuluvust siis enam pahatihti tuvastada, sest kirjeldus pole piisavalt põhjalik.

Iga linnurõngastaja vastutab selle eest, et tema märgistatud harulduse kohta täidetakse HK ankeet. Püütud linnu kirjeldamisel peab olema ise-

äranis hoolikas. Lisaks sulestiku detailsele kirjeldamisele tuleb ka linnu mõõdud põhjalikult kirja panna. Selline põhjalik kirjeldamine on sageli ainukeseks võimaluseks linnu alamliigilise kuuluvuse määramiseks. Linnu rõngastamisel tuleb ankeedis ka linnule pandud rõnga number ära märkida.

Lisaks linnu kirjeldamisele tuleb ankeeti kirja panna vaatluse täpne aeg ja koht ning kõigi vaatlejate täielikud nimed. Kui peale Teie vaatlusid sama lindu veel teisedki vaatlejad, ärge jääge lootma nende peale. Kui ei olnud kokkulepet teate esitamise kohta, siis esitage see igaks juhuks ise.

HK-le teeb jätkuvalt muret, et mitmed harulduste kohtajad ei ole siiani esitanud teateid läbivaatamiseks. **Vaatlejad peavad arvestama sellega, et kõik HK poolt tunnustamata linnuharulduste kohtamisteaded jäävad välja harulduste andmebaasist, neid ei avaldata ja nendega ei arvestata vastava ala linnustiku ülevaadete koostamisel.** Palume vaatlejatel oma teated alati ära saata kas kohe või hiljemalt vaatlusaasta lõpuks. Ka vanade teadete esitamisega pole kunagi hilja.

Läbivaadatud teadete hulk

Kokku vaadati läbi ja anti lõplik hinnang 131 teatele, millest 125 olid 2014. aastal ja 6 enne 2014. aastat tehtud vaatluste kohta. Teadetest 129 (98,5%) kinnitati ja 2 (1,5%) lükati tagasi. Et mitme teate kohta pole veel lõplikku otsust tehtud ja

mõnda on käsitletud korduvalt, siis on HK poolt läbi vaadatud vaatluste tegelik hulk suurem. Tagasi lükatud vaatluste hulk on viimastel aastatel vähenenud, sest järjest enamate vaatluste kohta on olemas tõendusmaterjali (foto, video või helisalvestis).

Kõigi HK poolt käsitletavate liikide kõik aktsepteeritud (heaks kiidetud) vaatlused on esitatud Eesti Ornitoloogiaühingu veebilehel (http://www.eoy.ee/yhing/hk/hk_aktsept.pdf).

Muutused Eesti lindude nimekirjas

Loodusliku päritoluga liikidest (kategooria A) lisandus Eesti lindude nimekirja 2014. aastal kõnnu-väikelõoke (*Calandrella rufescens*). Lisaks otsustas HK tõsta mandariinpardid (*Aix galericulata*) vangistusest pääsenud liikide (kategooria E) nimekirjast meil või naabermaades püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liikide (kategooria C) nimekirja (täpsemalt vt allpool tunnustatud teadete peatükis).

Seisuga 31.12.2014 on Eesti lindude nimekirjas loodusliku päritoluga või meil (või naabermaades) püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liike (kategooriad A, B ja C) 385 liiki. Teadmata päritoluga (kategooria D) liikide nimekirjas on 5 liiki ja vangistusest pääsenud (kategooria E) liikide nimekirjas 12 liiki*. D ja E kategooria liike põhinimekirja ei kanta.

Eesti linnuliikide nimekirja koostamisel on HK aluseks võtnud Euroopa

Harulduskomisjonide Liidu Taksonoomiakomisjoni (AERC TAC) ettepanekud (Crochet *et al.* 2010; Crochet *et al.* 2011; Crochet *et al.* 2012; Crochet & Joynt 2015; Crochet *et al.* 2015). Käesolevas aruandes toodud lindude teaduslikud nimetused ja taksonoomiline järjestus põhinevadki AERC TAC soovitusel.

Seoses AERC TAC 2015. aasta ettepanekutega (Crochet & Joynt 2015; Crochet *et al.* 2015) tehti Eesti linnuliikide nimestikus järgmised muudatused:

- kõik meie kanalised (*Galliformes*) kuuluvad nüüd sugukonda faasanlased ehk kanalased (*Phasianidae*). Sugukonda metsislased ehk püülad (*Tetraonidae*) enam ei eristata;
- tutkas (*Calidris pugnax*) – liik tõsteti perekonnast *Philomachus* rüdid perekonda;
- plütt (*Calidris falcinellus*) – liik tõsteti perekonnast *Limicola* rüdid perekonda;
- ruugerüdi (*Calidris subruficollis*) liik tõsteti perekonnast *Tryngites* rüdid perekonda;
- rubiinööbik (*Calliope calliope*) – liik tõsteti perekonnast *Luscinia* uude perekonda;
- lasuurtihane (*Cyanistes cyanus*) ja sinitihane (*Cyanistes caeruleus*) – liigid tõsteti perekonnast *Parus* uude perekonda;

* E-kategooria nimekirja on kantud vaid need vangistusest pääsenud liigid, kes Eesti tingimustes vastu pidada suudavad.

- musttihane (*Periparus ater*) – liik tõsteti perekonnast *Parus* uude perekonda;
- tutt-tihane (*Lophophanes cristatus*) – liik tõsteti perekonnast *Parus* uude perekonda;
- salutihane (*Poecile palustris*), põhjatihane (*Poecile montanus*) ja taigatihane (*Poecile cinctus*) – liigid tõsteti perekonnast *Parus* uude perekonda;
- muutus kurvitsaliste seltsi (*Charadriiformes*) sugukondade järjestus, samuti sugukondade tülllased (*Charadriidae*), kurvitslased (*Scolopacidae*), tiirlased (*Sternidae*) ja kajaklased (*Laridae*) perekondade ja liikide järjestus (täpsemalt vt Eesti Ornitoloogiaühingu veebilehel olevast Eesti linnuliikide nimestikust; <http://www.eoy.ee/node/61>).

Teated

Järgnevalt on esitatud varasemates HK aruannetes avaldamata teated Eestis kohatud haruldaste linnuliikide kohta kuni 2014. aasta lõpuni. Kõik need teated on HK poolt läbi vaadatud ja nende kohta on tehtud heakskiitev või tagasilükkav otsus. Praegu veel käsitluses olevaid vaatlusi ei avaldata.

Liigi nimetuse järel on sulgudes esitatud neli arvu. Esimene arvupaar märgib vastavalt linnuleidude (-vaatluste) ja isendite hulka kuni aastani 2013 (kaasa arvatud), teine paar linnuleidude ja isendite hulka 2014. aastal. Arvude asemel on X, kui teateid või linde pole olnud võimalik täielikult loendada (teadmata

arv pesapoegi, andmete puudulikkus, samad isendid erinevates kohtades või samas kohas erinevatel aegadel jne).

Kui teates on isendite, paaride vms arv märkimata, on mõeldud üht lindu, paari vms. Kui vaatluse kohta on olemas tõendusmaterjali (foto, video või helisalvestis), siis on see märgitud konkreetse teate järele.

Kuna Eesti administratiivne jaotus on pidevalt muutunud, siis andmete võrreldavuse huvides kasutab HK kohanimede esitamisel põhiliste haldusüksustena ajaloolisi kihelkondi. Kihelkonnad on ornitoloogiliselt aktiivsest perioodist (1840–2014) poole kestel käibinud ka ametlike haldusüksustena ning neid kasutatakse tänini näiteks keele-, rahvajm teaduses. Praegune vallasüsteem põhineb Nõukogude Liidu kolhooside territooriume järgivail külanõukogude piiridel, st on ebaloomulik ning pidevalt muutuv. Aastatel 2009–2011 tähistati kihelkonnapiirid Eesti kõigi riigimaanteede ääres vastavate siltidega ning need on kujutatud ka Regio Eesti teede atlase viimastes trükkides.

Kasutatud lühendid

khk = kihelkond, mk = maakond (2014. aasta jaotuse järgi, kui erineb põlisest), s=saar, is=isend, 1a=samal kalendriaastal sündinud, 1a+ = eelmisel kalendriaastal või varem sündinud, 2a = eelmisel kalendriaastal sündinud, 2a+ = enne eelmist kalendriaastat sündinud jne, ad = adultne, vanalind, ♂ = isasind, ♀ = emasind, ♂♀ = paar.

Tunnustatud teated. Kategooriad A, B ja C
Accepted records. Categories A, B and C

Väike-laukhani *Anser erythropus*

30.04.1997 Lannuste, Ridala khk, Läänemaa 3 ad (Voitto Pajulehto) ja üks neist samas juba **28.04.1997** (Voitto Pajulehto).

HK käsitles väike-laukhane teateid aastate 1977–1997 kohta. Vanade vaatluste HK-le esitamisega ei ole kunagi hilja.

Kanada lagle *Branta canadensis* **pesitsemine**

25.05.2014 Pihlala, Karja khk, Saaremaa pesitsemine, 4 ♂♀, leitud 3 pesa (Mati Martinson, Karl Eik Rebane, Ainar Unus) (Foto).

Tegemist on kanada lagle teise tõestatud pesitsusjuhtumiga Eestis, esimene pärineb 2012. aastast (Ots & Paal 2013). Kanada lagle on Põhja-Ameerikast inimese poolt sisse toodud liik, kes on Euroopas laialdaselt kanda kinnitanud. Näiteks Soome introdutseeriti kanada lagle 1960. aastatel, nüüdseks pesitseb seal juba tuhandeid paare ning liigi levila laieneb järjest põhja suunas (Valkama, Vepsäläinen & Lehtikoinen 2011). See võõrliik võib ohustada meie pärismaiseid hanelisi, seetõttu tuleks tõsisemalt tegelda tema tõrjumisega enne arvukuse võimalikku tõusu.

Lääne-mustlagle *Branta bernicla hrota*
(24/44 – 1/1)

15.09.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ad (Juho Könönen, Aki Aintila) (Foto).

Mustlagle läänepoolne alamliik, kes pesitseb Gröönimaal ja Teravmägedel ning talvitab Loode-Euroopas. Meil suhteliselt harv külaline, aga mustlagle massrände ajal on läänerrannikul kogunud vaatlejaid rännet jälgimas harva ja võib oletada, et lääne-mustlagle isendeid satub Eestisse arvatust sagedamini.

Kirde-mustlagle *Branta bernicla nigricans*
(5/5 – 1/1)

30.09.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ad (Juho Könönen).

See mustlagle alamliik pesitseb Ida-Siberi ja Põhja-Ameerika tundras, Euroopasse satub ta harva. Mustlagle alamliikide vahel on täheldatud segapesitsemist ja hübriidide eristamine “puhastest” isenditest võib vahel olla lausa võimatu.

Tulipart *Tadorna ferruginea* (8/11 – 2/15)

27.06.2014 Keri saar, Jõelähtme khk, Harjumaa 3 is (Arne Ader) (Foto).

04.–19.07.2014 Tallinna laht, Tallinn, Harjumaa kuni 12 is (Peep Lassmann, Kalmer Halliko jt) (Foto).

Tulipardi pesitsusalad asuvad Kagu-Euroopas, Põhja-Aafrikas, Kesk- ja Sise-Aasias. Põhja-Euroopas on tulipardi vaatluste arv viimastel aastatel sagenenud. 2014. aastal kohati tuliparte Eestis rekordiliselt palju ja ka Soomes vaadeldi neid kokku lausa 30 isendit (Rissanen *et al.* 2015). Aga Euroopas on tulipardi konkreetsete isendite päritolu raske tuvastada, sest mitmel pool

(nt Venemaal, Ukrainas ja Šveitsis) on vangistusest põgenenud isendite baasil tekkinud uued kohalikud asurkonnad. Ukrainas on täheldatud ka metsikute isendite ja puuripõgenike segapesitsemist (Vinicombe 2008). Ka üks Tallinnas kohatud isend oli puuripõgenik – rõngastatud 02.04.2013 Moskva loomaaias, kust ta pages pärast 09.01.2014.

Mandariinpart *Aix galericulata* (16/24 – 2/2)

11.–23.05.2014 Kurepalu paisjärv, Kambja/Võnnu khk, Tartumaa ♂ ad (Kersti Ernits, Peeter Ernits, Toivo Hansen jt) (Foto).

09.06.2014 Häädemeeste, Häädemeeste khk, Pärnumaa (Triin Kaasiku) (Foto).

Levinud Ida-Palearktises: Venemaa Kaug-Idas, Hiinas, Jaapanis. Lääne-Euroopas on mandariinpart tavaline tiigilind. Hästi kodunenud Suurbritannias, aga pesitseb regulaarselt ka Madalmaades, Austrias, Saksamaal, Belgias ja Prantsusmaal ning käesoleval sajandil juba ka Poolas (Banks *et al.* 2008). Meil kohatud mandariinpardid pärinevad tõenäoliselt nendest metsistunud asurkondadest ja HK otsustas mandariinparti tõsta C-kategooria liikide (Eestis või naabermaades püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liigid) nimekirja.

Punanokk-vart *Netta rufina* (37/47 – 3/3)

11.–18.04.2014 Saunja laht, Lääne-Nigula khk, Läänemaa ♂ ad (Tarvo Valker, Sander Sirelbu jt) (Foto).

31.05.2014 Kõinastu lee, Jaani khk, Saaremaa ♂ ad (Hannes Pehlak) (Foto).

24.07.–13.08.2014 Haaslava, Võnnu khk, Tartumaa ♂ ad (Uku Paal jt) (Foto).

Punanokk-vart on levinud Lääne- ja Kesk-Euroopast ida suunas Mongooliani. Põhja suunas küünib püsilevila Taani ja Poolani, juhupesitsemisi on teada Lõuna-Lätistki. Vaatluste arv Eestis on viimasel ajal sagenenud.

Ida-mustvaeras *Melanitta americana* (7/7 – 3/3)

10.07.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ♂ ad (Juho Könönen).

01.09.2014 Põõsaspea neem ♂ ad (Juho Könönen).

06.09.2014 Põõsaspea neem ♂ ad (Margus Ellermaa, Juho Könönen).

Ida-mustvaeras pesitseb Põhja- ja Kirde-Aasia ning Põhja-Ameerika arktistel aladel. Varem peeti teda mustvaera (*Melanitta nigra*) alamliigiks. Liigi määramine on keeruline, kuna vaeraid nähakse enamasti vaid möödälennul ning linde ei saa detailselt vaadelda. 2014. aastal leiti ida-mustvaerad tänu arktiliste veelindude rändeloendusele Põõsaspea neemel. Eelmise rändeloenduse ajal 2009. aastal vaadeldi Põõsaspea neemel 4 isendit (Ellermaa & Lindén 2015).

Prillvaeras *Melanitta perspicillata* (5/6 – 1/1)

01.08.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ♂ 2a+ (Juho Könönen).

Põhja-Ameerika liik, kes Euroopasse satub suhteliselt harva, kuid näiteks Briti saartel kohatakse teda igal aastal.

Tundrakaur *Gavia adamsii* (59/70 – 6/6)

05.04.2014 Suuriku pank, Kihelkonna khk, Saaremaa 2a+ (Mati Martinson, Ainar Unus, Mati Kose jt).

08.04.2014 Andineeme, Kuusalu khk, Harjumaa 2a (Kaarel Vöhandu) (Foto).

04.05.2014 Pakri neem, Harju-Madise khk, Harjumaa ad (Juha Saari).

16.05.2014 Ristna, Reigi khk, Läänemaa = Hiiu mk ad (Uku Paal, Mariliis Märtsen).

17.05.2014 Ristna ad (Pertti Rasp, Vuokko Jernfors) (Foto).

11.10.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ad (Timo Pettay, Aki Aintila, Margus Ellermaa, Juho Könönen) (Foto).

Tundrakaur pesitseb Aasia ja Põhja-Ameerika arktilistel aladel ja talvitab Norra rannikul. Läänemerele satub tundrakaur nii kevad- kui ka sügisrändel, harvem talvel.

Tundrakaur või **jääkaur** *Gavia adamsii/immer* (10/11 – 1/1)

18.10.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa (Juho Könönen).

Suula *Morus bassanus* (11/11 – 2/2)

21.10.2014 Panga pank, Mustjala khk, Saaremaa ad (Juha Sjöholm).

26.10.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ad (Juho Könönen).

Põhja-Atlandi haudelind, kes Läänemerele satub harva. Kahe isendi kohta mine Eestis ei olnud üllatus, sest näiteks

ka Soomes kohati 2014. aastal rekordiliselt palju suulasid – kokku 7 isendit (Väisänen *et al.* 2015).

Väikehüüp *Ixobrychus minutus* (x/x – 2/2)

31.05.-22.06.2014 Võngjärv, Võnnu khk, Tartumaa ♂ ad (Kaspar Kolk jt) (Helisalvestis).

29.07.2014 Haaslava, Võnnu khk, Tartumaa (Uku Paal).

Lõunapoolse levilaga liik, keda ilmselt just peidulise eluviisi tõttu leitakse meil harva. Väikehüüp on Eestis 1930.–60. aastatel ka pesitsenud, aga seejärel langes liigi arvukus kogu Euroopas ning viimastest kümnenditest on meilt teada vaid üksikuid vaatlusi.

Hõbehaigur *Egretta alba* **pesitsemine**

suvi 2014 Mikitamäe, Petserimaa = Põlva mk kuni 20 ♂♀, pesitsemine (Kadri Niinsalu, Toomas Mastik) (Foto).

suvi 2014 Kadarpiku, Lääne-Nigula khk, Läänemaa kuni 10 ♂♀, pesitsemine (Trinus Haitjema jt).

suvi 2014 Tüki, Tartu-Maarja khk, Tartumaa vähemalt 1 ♂♀, pesitsemine (Uku Paal, Mariliis Märtsen jt).

Selle lõunapoolse levilaga liigi vaatlused on viimastel aastatel meil järjest sagenenud ja HK käsitles alates 2005. aastast vaid hõbehaigru pesitsusteateid. Praeguseks on hõbehaigur meil juba regulaarseks pesitsejaks muutunud ja HK otsustas alates 2015. aastast hõbehaigru teateid (ka pesitsusteateid) enam üldse mitte käsitleda. Kõiki varasemaid teateid

ootab HK aga endiselt; uuemad tuleks sisestada eElurikkuse andmebaasi.

Puna-harksaba *Milvus milvus* (48/47 – 1/1)

19.04.2014 Koruste, Rõngu khk, Tartumaa (Andres Luik) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kelle lähimad pesitsuspaigad jäävad Läti edelaossa ning kes on meil taas iga-aastaseks külaliseks muutunud.

Raipekotkas *Neophron percnopterus* (3/3 – 1/1)

09.05.2014 Mõdriku, Viru-Jaagupi khk, Virumaa = Lääne-Viru mk 2a (Timo Pettay, Jan Nordblad, Tom Nordblad).

Raipekotka pesitsusalad on Lõuna-Euroopas, Põhja-Aafrikas ja Aasias ida suunas kuni Indiani. Põhja-Euroopasse satub ta harva.

Madukotkas *Circaetus gallicus* (x/x – 3/3)*

14.05.2010 Noarootsi khk, Läänemaa (Pertti Rasp, Vuokko Jernfors).

15.05.2014 Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk, Tartumaa (Rauli Ranta) (Foto).

17.07.2014 Paistu khk, Viljandimaa (Riho Männik).

18.07.2014 Peetri khk, Järvamaa (Margus Ots).

Madukotka vaatlused kuuluvad HK-s käsitlemisele, kuna liigi määramisel eksitakse sageli. Ehkki madukotkaid kohatakse meil regulaarselt, ei ole viimastel aastakümnetel liigi pesitsemist enam tuvastatud.

Stepi-loorkull *Circus macrourus* (59)/>63–5/5)

20.04.2014 Haeska, Martna khk, Läänemaa ♂ ad (Trinus Haitjema, Miranda Klaij) (Foto).

02.05.2014 Suigu, Viru-Jaagupi khk, Virumaa = Lääne-Viru mk ♂ ad (Margus Pensa, T. Harris, I. G. Henderson, I. A. Ashworth, I. R. Hartley, S. Morgan).

18.05.2014 Allikõnnu, Vändra khk, Pärnumaa 2a (Margus Ellermaa, Indrek Tammekänd) (Foto).

19.05.2014 Sõtke, Vaivara khk, Virumaa = Ida-Viru mk ♂ ad (Timo Pettay).

26.06.2014 Putkaste, Käina khk, Läänemaa = Hiiu mk ♂ ad (Leho Aaslaid).

09.09.2014 Sääre, Jämaja khk, Saaremaa ♀ ad (Markku Jokinen, Juha Sjöholm) (Foto).

21. ja 24.09.2014 Terikeste, Võnnu khk, Tartumaa ♀ ad (Jan Nordblad, Juha Sjöholm, Raul Vilkk) (Foto).

Stepi-loorkulli peamised pesitsusalad ulatuvad Ukrainast ja Lõuna-Venemaalt ida suunas Mongooliani. Eestis on ta suhteliselt sage külaline, ehkki võrreldes Soomega on meil stepi-loorkulli vaatlusi üllatavalt vähe. Isaste vanalindude suur osakaal vaatluste hulgas peegeldab pigem meie linnuvaatlejate tagasihoidlikku määramisuskust. Soomes pesitseb stepi-loorkull juba aastaid. Alates 2003. aastast on Soomes leitud 8 stepi-loorkulli pesa, sh 2 pesaleidu 2014. aastast (Björklund *et al.* 2015). Stepiloorkulli emaslindude ja noorlindude määramine on väga keeruline. Eriti hoolikalt tuleb kirjeldada tiiva alapoolse ja pea mustrit. Määramisel tuleb

* Kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti.

arvesse võtta ka hübriidi võimalust, sest näiteks Soomes on tõestatud stepi-loorkulli segapesitsemine nii soo- (*Circus pygargus*) kui ka välja-loorkulliga (*Circus cyaneus*).

Kääbuskotkas *Aquila pennata* (4/3 – 1/1)

19.05.2014 Võidu, Saarde khk, Pärnumaa (Margus Ellermaa).

Lõunapoolne liik, kelle levila ulatub Hispaaniast Mongooliani. Vaatamata sellele, et liigi levila on meile suhteliselt lähedal (lähimad pesitsusalad Valgevenes ja Ukrainas), satub ta Põhja-Euroopasse suhteliselt harva.

Jahipistik *Falco rusticolus* (16/16 – 1/1)

22.11.2014 Hatu, Harju-Risti khk, Harjumaa 1a (Aare Udras) (Foto).

See põhjapoolkera tundravöötmes levinud lind on Eestis üliharuldane eksikülaline, keda on käesoleval sajandil meil kohatud vaid ühe korra 2003. aastal (Ots & Klein 2005).

Jämejalg *Burhinus oediconemus* (5/6 – 1/1)

19.–27.07.2014 Vanamõisa, Püha khk, Saaremaa ad (Heli-Kirsi Pekkarinen, Jarmo Lindstedt) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kelle pesitsusalad ulatuvad Portugalist Kasahstanini. Meile lähimad asurkonnad elavad Ungaris, Valgevenes, Ukrainas. Jämejalg on pesitsenud ka Poolas ja Leedus, ent liigi levila aheneb.

Kõrbetüll *Charadrius leschenaultii* (1/1 – 1/1)

27.05.2014 Holma, Ruhnu khk, Saaremaa (Margus Ellermaa) (Foto).

Eesti 2. vaatlus. Aasia liik, kelle pesitsusalad ulatuvad Türgist Mongooliani. Kõrbetüll talvitab Aafrika idarannikul, Aasia lõunarannikul ning Okeaania ja Austraalia rannikualadel. Lääne- ja Põhja-Euroopasse eksib ta harva.

Roosterind-tüll *Charadrius morinellus* (34/ca 192 – 2/2)

23.08.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa (Veijo Peltola, Asko Suoranta).

31.08.2014 Laoküla, Harju-Madise khk, Harjumaa (Juha Saari).

Roosterind-tüllil peamised pesitsusalad Euroopas on Šotimaal ja Põhja-Fennoskandias, Aasias on ta levinud Põhja-Siberis ning Uuralites ja Lõuna-Siberi mäestikes. Eestis on ta väikesearvuline hajus läbirändaja, kes võib olla tavalisem kui väheste leidude põhjal järeldada saab. Roosterind-tüll teeb rändepeatusi küntud põldudel, kus linde on väga raske märgata.

Puna-veetallaja *Phalaropus fulicarius* (19/18 – 3/3)

26.04.2008 Väike-Paljassaare ps, Tallinn, Harjumaa (Kersti Lindström) (Foto).

11.05.2014 Kabli, Häädemeeste khk, Pärnumaa ♀ ad (Margus Ellermaa, Indrek Tammekänd) (Foto).

24.09.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa 1a (Juho Könönen,

Margus Ellermaa, Gustaf Nordenswan, Kimmo Heiskanen, Jan Nordblad) (Foto).
25.10.2014 Põõsaspea neem (Andrea Maier, Margus Ellermaa) (Foto).

Kõrg-Arktika liik, kes Põhja- ja Lääne-Euroopas on harv külaline. Meil kohatakse puna-veetallajat tavaliselt lääne-rannikul sügisel, harvemini kevadel.

Hallkibu e. kibutilder *Xenus cinereus* (31/45 – 3/3)

15.05.2014 Loode, Jämaja khk, Saaremaa (Margus Ellermaa) (Foto).

17.05.2014 Vaivina, Jõhvi khk, Virumaa = Ida-Viru mk (Margus Ellermaa, Indrek Tammekänd jt) (Foto).

19.05.2014 Alevijärv, Otepää khk, Tartumaa = Valga mk (Craig Fulcher jt) (Foto).

Idapoolse levilaga liik, kelle lähimad pesitsusalad Peipsi taga ja Ida-Lätis ei jää eriti kaugemale, kuid kes Eestis on üllatavalt harv eksikülaline. Viimasel kümnendil on hallkibu vaatlused meil siiski sagenenud.

Pikksaba-änn *Stercorarius longicaudus* (alates 2005) (12/14 – 6/7)

01.10.2012 Käriselja, Märjamaa khk, Lääne-maa = Rapla mk 1a (Jüri Kusmin) (Foto).

09.08.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa 22a+ (Margus Ellermaa).

31.08.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen, Annika Forsten, Antero Lindholm, Jarmo Pirhonen, Hannu Palojärvi) (Foto).

15.09.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen) (foto).

23.09.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen).

27.09.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen, Annika Forsten, Antero Lindholm, Ina-Sabrina Tirri) (Foto).

28.09.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen, Margus Ellermaa, Annika Forsten, Antero Lindholm, Ina-Sabrina Tirri).

Pikksaba-änn pesitseb tundras, ka Fennoskandias. Rändeteena kasutab liik Norra merd ja Põhjamerd ning meil on ta haruldane läbirändaja. Kuna ännide määramine ei ole lihtne, otsustas HK alates 2005. aastast võtta pikksaba-änni HK poolt käsitletavate liikide nimekirja. Arktiliste veelindude rändeloenduse ajal vaadeldi Põõsaspea neemel 2014. aasta änniinvasiooni käigus rekordiliselt palju ka pikksaba-änne (7 isendit). Eelmisel rändeloendusel 2009. aastal kohati Põõsaspea neemel 3 isendit (Ellermaa & Lindén 2015). Pikksaba-änni kohatakse meil üldjuhul avamerel ja seetõttu oli õige üllatav, kui HK-ni jõudis foto kaugel sisemaal kohatud linnust. Velise lähedal vaadeldud noorlind puhkas põllulombil, ta ei olnud vigastatud, lasi ennast lähedalt pildistada ja lendas siis edasi.

Habeviires *Chlidonias hybrida* (12/22 – 1/1)

01.–02.05.2014 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk, Tartumaa (Uku Paal, Mariliis Märtsen jt) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kes meile satub suhteliselt harva, ehkki Lätis on ta korduvalt pesitsenud.

Karbuskajakas *Larus melanocephalus*
(22/x – 1/1)

09.09.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa 1a (Juho Könönen) (Foto).

Lääne-, Lõuna- ja Kesk-Euroopa ning Väike-Aasia liik, kelle levila on viimase paarikümne aasta jooksul laienenud. Lähimad püsivad pesitsusalad paiknevad Valgevenes, Poolas, Saksamaal ja Hollandis. Eestis on karbuskajakas harv külaline, kes on meil 1960. aastatel juhuslikult isegi pesitsenud.

Koldjalg-hõbekajakas *Larus cachinnans*
(33/34 – 19/40)

21.05.2013 Rootsiküla, Kihnu s, Tõstamaa khk, Pärnumaa 2a (Uku Paal) (Foto).

25.05.2014 Häädemeeste, Häädemeeste khk, Pärnumaa subad (Margus Ellermaa) (Foto).

16.07.2014 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa 3a (Juho Könönen, Aki Aintila) (Foto).

24.07.2014 Soinaste, Kambja khk, Tartumaa 1a (Uku Paal) (Foto).

13.08.2014 Põõsaspea neem 3 1a (Margus Ellermaa) (Foto).

14.08.2014 Põõsaspea neem 1a (Margus Ellermaa) (Foto).

16.08.2014 Ristna, Reigi khk, Läänemaa = Hiiu mk 6 1a, 1 2a (Tom Nordblad, Jarkko Santaharju, Roni Väisänen, Petteri Mäkelä, Teppo Lehtola) (Foto).

19.08.2014 Loode, Jämaja khk, Saaremaa 6 1a (Juho Könönen) (Foto).

20.08.2014 Loode 8 1a, 1 3a (Juho Könönen) (Foto).

09.09.2014 Põõsaspea neem 2a (Juho Könönen) (Foto).

26.09.2014 Kallaste, Kodavere khk, Tartumaa 2a (Uku Paal) (Foto).

27.09.2014 Põõsaspea neem 1a (Margus Ellermaa, Timo Pettay, Aki Aintila, Annika Forsten, Antero Lindholm, Ina-Sabrina Tirri, Kris Voog) (Foto).

28.09.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen, Timo Pettay, Margus Ellermaa) (Foto).

29.09.2014 Pakri neem, Harju-Madise khk, Harjumaa 1a (Juha Saari) (Foto).

08.10.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen, Timo Pettay) (Foto).

18.10.2014 Põõsaspea neem 1a (Juho Könönen, Margus Ellermaa) (Foto).

24.10.2014 Põõsaspea neem 1a (Margus Ellermaa, Andrea Maier) (Foto).

26.10.2014 Põõsaspea neem 2a (Margus Ellermaa, Andrea Maier) (Foto).

26.10.2014 Kallaste ad (Uku Paal, Raul Vilks) (Foto).

15.11.2014 Dirhami, Noarootsi khk, Läänemaa 1a (Tom Nordblad, Jan Nordblad) (Foto, rõngastatud linnu taasleid).

Kagu-Euroopa ja Lääne-Aasia liik, keda varem peeti hõbekajaka (*Larus argentatus*) alamliigiks. Liik on viimasel paaril kümnendil levinud selgelt lääneja põhja suunas ning on asustanud näiteks Lõuna-Poola ja uusi alasid Valgevenes. Dirhamis leitud värvirõngaga noorlind oli rõngastatud 15.05.2014 pesapojana Poolas. 2014. aastal vaadeldi koldjalg-hõbekajakaid meil rekordiliselt palju, kokku vähemalt 40 isendit. Koldjalg-hõbekajaka määramine on keeruline ja HK käsitleb vaatlusi vaid piisava

tõendusmaterjali olemasolul. Koldjalg-hõbekajaka määramisprobleeme on põhjalikumalt käsitletud varasemas HK aruandes (Ots & Paal 2013).

Vöötakk *Surnia ulula* pesitsemine

kevad 2014 Saxby, Vormsi khk, Läänemaa ♂♀, pesitsemine, 5 poega (Renno Nellis, Aivar Veide, Elle Puurmann, Argo Vaikla, Katrin Vaikla) (Foto).

kevad 2014 Fällarna, Vormsi khk, Läänemaa ♂♀, pesitsemine, 4 poega (Renno Nellis, Aivar Veide, Elle Puurmann, Aura Koivisto, Risto Sauso, Sibylle Thüring) (Foto).

kevad 2014 Suuremõisa, Vormsi khk, Läänemaa ♂♀, pesitsemine, 3 poega (Renno Nellis, Aivar Veide) (Foto).

Põhja- ja idapoolsema levilaga liik, keda kohatakse meil peamiselt sügisel ja talvel. Ehkki pesituslad ei jää kaugelt, oli vöötaku pesitsemine Eestis seni tõestatud vaid kuuel korral. Suureks üllatuseks leiti 2014. aastal Vormsi saarelt lausa 3 pesa.

Habekakk *Strix nebulosa** (x/x – 2/3)

24.–28.04.2014 Iisaku khk, Virumaa = Ida-Viru mk ♂♀ (Tiit Vohta) (Foto, video).

12.10.2014 Noarootsi khk, Läänemaa (Pille Vaher, Siim Vaher, Andrus Vaher) (Foto).

Ida- ja põhjapoolse levilaga liik, keda kohatakse peamiselt Kirde- ja Ida-Eesti suurtes loodusmaastikulaamades. Habekaku vaatlused on meil viimastel aastatel sagenenud ja võib oletada, et see liik

pesitseb meil taas regulaarselt. Poegadega pesi on sel sajandil leitud siiski vaid ühel korral 2009. aastal (Ots & Paal 2010).

Mesilasenäpp *Merops apiaster* (20/36 – 1/1)

28.05.2014 Lemsi, Kihnu s, Tõstamaa khk, Pärnumaa (Heikki Seppänen, Ahti Virtanen) (Foto).

Lõunapoolsema levilaga liik, kelle lähimad püsivad pesitusladad on Poolas, Ukrainas ja Lõuna-Venemaal ning kes on viimasel kümnendil regulaarselt pesitsenud ka Edela-Lätis. Mesilasenäppe kohatakse Eestis siiski üllatavalt harva.

Välja-väikelooke *Calandrella brachydactyla* (9/9 – 2/2)

03.05.2014 Rannametsa, Häädemeeste khk, Pärnumaa (Margus Ellermaa, Brian Little jt).

30.05.2014 Laoküla, Harju-Madise khk, Harjumaa (Juha Saari) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kes Põhja-Euroopasse eksib siiski suhteliselt tihti. Ilmselt võiks välja-väikelookest Eestis sagedaminigi kohata, aga meie linnuvaatlejad ei tunne seda liiki. Näiteks Soomes on alates 2007. aastast igal aastal kohatud 4–7 isendit, 2014. aastal oli seal 7 leidu (Rissanen *et al.* 2015).

Kõnnu-väikelooke *Calandrella rufescens* (0/0 – 1/1)

04.06.2014 Rammu s, Jõelähtme khk, Harjumaa (Riho Männik, Monika Laurits-Arro, Jaanus Aua) (Foto).

* Kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti.

Esmasleid. Lõunapoolse levilaga liik, kes Põhja-Euroopasse eksib harva. Meile lähimad pesitsusalad asuvad Ukrainas ja Lõuna-Venemaal.

Tuttlõoke *Galerida cristata* (x/x – 3/3)

14.05.2014 Harilaid, Kihelkonna khk, Saaremaa (Margus Ellermaa) (Foto).

05.07.2014 Undva nina, Kihelkonna khk, Saaremaa (Elo Hermann, Lee Karin) (Foto).

07.07.2014 Tahkuna, Reigi khk, Läänemaa = Hiiu mk (Kadri Niinsalu, Toomas Mastik) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kes on Eestis arvatust palju haruldasem ja kelle kõiki teateid käsitleb HK alates 1991. aastast. Tuttlõoke võib välimuse järgi olla põldlõokesest õige raskesti eristatav – tuti olemasolu ei ole sugugi diagnostiline tunnus. Põhjalikult tuleb kirjeldada tiiva alapoolse ja tagaserva värvust, saba pikkust, noka kuju ja hääliitsusi.

Niidukiur ehk **stepi-niidukiur** *Anthus richardi* (19/19 – 1/1)

02.10.2014 Sõrve säär, Jämaja khk, Saaremaa (Alan Davies, Ruth Miller, Sonia Jupp, Chrissie Crickmore, Sarah-Jane Eastman, Tel Smith, Brian Burnett, Helen Burnett, Uku Paal, Juha Sjöholm).

Siberi lind, kes Euroopasse satub peamiselt sügisrändel. Raskesti vaadeldav liik, keda esineb meil ilmselt sagedamini kui harvade vaatluste põhjal oletada võib.

Jõgivästriik *Motacilla cinerea* **pesitsemine**

03.–31.05.2014 Vastse-Roosa, Rõuge khk, Võrumaa ♂♀, pesitsemine, vähemalt 2 pojaga pesa (Liis Keerberg, Kadri Niinsalu, Toomas Mastik jt) (Foto).

suvi 2014 Keila-Joa, Keila khk, Harjumaa ♂♀, pesitsemine, poegade pesa (Terje Saar, Ingrid Aus, Imre Aus jt) (Foto).

Meil kohatakse jõgivästriikke peamiselt Põhja-Eesti kiirevoolulistel jõgedel ja rände ajal ka Lääne-Eesti rannikul. Jõgivästriik on meil harv läbirändaja ja haruldane pesitseja, kelle vaatluste hulk on viimastel aastatel kasvanud. Alates 2010. aastast käsitles HK vaid jõgivästriku pesitsusteateid. Et praegu-seks on jõgivästriik muutunud juba regulaarseks pesitsejaks, otsustas HK alates 2015. aastast jõgivästriku uusi teateid (sh pesitsusteateid) enam mitte käsitleda. Kõik varasemad teated on aga HK-sse endiselt oodatud.

Mägiraat *Prunella collaris* (1/1 – 1/1)

20.04. ja **09.05.2014** Suuresadama, Pühalepa khk, Läänemaa = Hiiu mk ♂ ad (Leho Aaslaid, Merle Kääri, Urve Merendi, Riin Viigipuu, Ellen Takkin, Karin Poola, Margit Soone, Marge Filipenko, Maie Vikerpuur) (Foto).

Eesti 2. vaatlus. Lõuna- ja Kesk-Euroopa mäestike haudelind. Et tegemist on paigalinnuga, satub mägiraat oma tavaliselt levikualalt väljapoole väga harva.

Väike-käosulane *Iduna caligata* (x/x – 19/26)

19.05.2014 Audru polder, Audru khk, Pärnumaa ♂ ad (Indrek Tammekänd, Irja Tammekänd) (Helisalvestis).

19. ja 21.05.2014 Pikla, Häädemeeste, Pärnumaa ♂ ad (Margus Ellermaa, Uku Paal, Hannes Pehlak, Triin Kaasiku) (Foto).

20.05.2014 Voki-Tamme, Põlva khk, Võrumaa ♂ ad (Riho Marja) (Helisalvestis).

22.05.2014 Ruhnu, Ruhnu khk, Saaremaa ♂ ad (Kaarel Lauk, Maris Mägi) (Foto, helisalvestis).

24.05.2014 Küll-laid, Tõstamaa khk, Pärnumaa (Tarvo Valker, Mati Kose) (Foto).

27.05.2014 Londi, Valga khk, Valgamaa ♂ ad (Tarmo Teppe) (Foto).

28.05.2014 Vassivere, Simuna khk, Virumaa = Lääne-Viru mk ♂ ad (Riho Marja, Jaanus Elts) (Helisalvestis).

28.05.2014 Raavitsa, Valga khk, Valgamaa ♂ ad (Tarmo Teppe) (Helisalvestis).

30.05.2014 Pühajõe, Jõhvi khk, Virumaa = Ida-Viru mk ♂ ad (Margus Pensa) (Helisalvestis).

30.05.2014 Külitse–Pihva vahel, Tartu-Maarja khk, Tartumaa ♂♀ (Uku Paal) (Foto).

30.05.–04.06.2014 Tõrvandi, Tartu-Maarja khk, Tartumaa ♂♀ (Uku Paal) (Foto).

05.–07.06.2014 Haaslava, Kambja khk, Tartumaa ♂♀ (Uku Paal jt) (Foto).

06.06.2014 Husari, Vastseliina khk, Võrumaa 2 ♂ ad (Riho Marja) (Helisalvestis).

07.06.2014 Vooreküla, Võnnu khk, Tartumaa = Põlva mk ♂ ad (Riho Marja) (Helisalvestis).

08.06.2014 Polovina, Petserimaa = Võru mk ♂♀ (Hannu Huhtinen, Jari Laitasalo, Markus Lampinen, Mikael Nordström) (Video, helisalvestis).

08.06.2014 Veretinä, Petserimaa = Võru mk ♂♀ (Hannu Huhtinen, Jari Laitasalo, Markus Lampinen, Mikael Nordström) (Foto).

08.06.2014 Väiko-Serga, Petserimaa = Võru mk ♂♀ (Hannu Huhtinen, Jari Laitasalo, Markus Lampinen, Mikael Nordström) (Foto, helisalvestis).

06.08.2014 Pulgoja, Häädemeeste khk, Pärnumaa 1a (Jaak Tammekänd, Villem Voormansik) (Rõngastatud, foto).

29.–30.08.2014 Pulgoja 1a (Jaak Tammekänd) (Rõngastatud, foto).

Idapoolse levilaga liik, keda kohati 2014. aastal Eestis rekordiliselt palju. Väike-käosulast võib pesitsemas kohata peamiselt Ida-Eestis, aga kevadrändel on teda sattunud järjest sagedamini ka läänerrannikule. Kuna väike-käosulane on muutunud meil püsivaks haudelinnuks, siis otsustas HK alates 2015. aastast selle liigi leiuteateid enam mitte käsitleda. Kõik varasemad teated on aga endiselt oodatud.

Padu-roolind *Acrocephalus agricola* (18/18 – 1/1)

20.08.2014 Pulgoja, Häädemeeste khk, Pärnumaa 1a (Art Villem Adojaan, Kristjan Adojaan, Elo Hermann, Jaak Tammekänd, Pille Vahtmäe, Pelle Mellov) (Rõngastatud, foto).

Padu-roolinnu levila ulatub Mustast merest kuni Ida-Hiianani, lähimad püsivad pesitsusalad on Lõuna-Ukrainas, kuid mitmeid pesitsusjuhte on teada ka Põhja-Euroopast. Kõik Eestis kohatud isendid on tabatud linnurõngastusjaamades – 2 esimest Viljandimaal Vaiblas ja ülejäänud 17 Pärnumaal Pulgojal.

Kaelus-kärbsenäpp *Ficedula albicollis*
(x/x – 3/3)

01.05.2014 Metsapere, Kihelkonna khk, Saaremaa ♂ 2a (Maris Sepp) (Foto).

01.05.2014 Maantee, Jämaja khk, Saaremaa ♂ 2a (Ahto Pent) (Foto).

04.05.2014 Nõmme, Käina khk, Läänemaa = Hiiu mk ♂ 2a (Endel Pendin) (Foto).

Lõunapoolne liik, kelle lähimad püsivad pesitsusalad jäävad Ojamaa saarele (Gotland) ja keda meil kohatakse peamiselt Lääne-Saaremaal. Kaeluskärbsenäppi on suhteliselt raske määrata (eriti emaslinde) ning ta võib mustkärbsenäpiga (*Ficedula hypoleuca*) ristuda.

Mustlauk-õgija *Lanius minor* (30/x – 1/1)

08.06.2014 Nõmmerga, Käina khk, Läänemaa = Hiiu mk ♂ ad (Uku Paal jt) (Foto, video).

Lõunapoolne liik, kelle pesitsuslevila ulatus XIX sajandil Tartumaani ja XX sajandi algul Petserimaani. Nüüd satuvad Eestisse üksikisendid peamiselt hiliskevadel ja varasügisel.

Roosa-kuldnokk *Pastor roseus* (21/20 – 3/3)

20.05.2014 Kabli, Häädemeeste khk, Pärnumaa 2a (Margus Ellermaa) (Foto).

15.08.2014 Harilaid, Kihelkonna khk, Saaremaa 1a (Janusz Majecki) (Foto).

25.10.2014 Haapsalu, Läänemaa 1a (Aivar Veide jt) (Foto).

Aasia ja Kagu-Euroopa steppide liik, kes mõnel aastal satub arvukalt ka mujale Euroopasse. Kui vanalindude

määramine on lihtne, siis noorlindude ülesleidmine kuldnokaparvest on raske ettevõtmine. Ilmselt on roosa-kuldnokk invasiooniaastail meil sagedasem küllaline kui arvatakse.

Tunnustatud teated. Vangistusest lahtipääsenud linnud (kategooria E)
Accepted records. Escapees from captivity (category E)

Vööthani *Anser indicus* (34/30 – 0/0)

06.10.2012 Vilumäe, Nissi khk, Harjumaa (Triin Leetmaa) (Foto).

Seda Sise-Aasiast pärinevat liiki peetakse paljudes Euroopa linnuaedades ja põgenikke kohatakse meie aladel järjest sagedamini. Vööthani on vööthani hakanud pesitsema näiteks Madalmaades, Suurbritannias, Belgias, Prantsusmaal, Saksamaal (Banks *et al.* 2008). Soomes pesitses vööthani esimest korda 2008. aastal.

Täiendused ja parandused
Corrections and changes

Lõuna-hõbekajakas *Larus michahellis*

20.08.2007 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa 1a (Pasi Pirinen, Petteri Lehikoinen, Tuomas Seimola, Sampo Laukkanen) (Foto). HK aruandes oli leiuajaks ekslikult märgitud 20.08.2008 (Ots 2009).

Väike-käosulane *Iduna caligata*

09.06.2013 Põvvatu, Tartu-Maarja khk, Tartumaa ♂ ad (Tarmo Teppe) (Helisalvestis). HK aruandes oli leiuajaks ekslikult märgitud 08.06.2013 (Ots & Paal 2014).

Tunnustamata teated**Records not accepted****Tundrarüüt** *Pluvialis fulva*

12.10.2014 Pulli.

Kaelus-kärbsenäpp *Ficedula albicollis*

05.05.2014 Kärkla.

Tänuavaldused

HK tänab kõiki linnuvaatlejaid, kes harulduste kohtamisteed on HK-le esitanud. Ekspertarvamuste ja abi eest oleme tänulikud järgmistele määramisspetsialistidele: Hannu Koskinen, Petteri Lehikoinen, Antero Lindholm, Jarmo Pirhonen, Visa Rauste.

Kasutatud kirjandus

Banks, A.N., Wright, L.J., Maclean, I.M.D., Hann, C. & Rehfisch, M.M. (2008) Review of the Status of Introduced Non-Native Waterbird Species in the Area of the African-Eurasian Waterbird Agreement: 2007 Update *BTO Research Report* 489. Thetford, Norfolk.

Björklund, H., Honkala, J., Saurola, P. & Valkama, J. (2015) Petolintuvuosi 2014. Pesimistulokset ja kannankehitykset. *Linnut-vuosikirja*, **2014**, 42-57.

Crochet, P.A., Barthel, P.H., Bauer, H.G., van den Berg, A.B., Bezzel, E., Collinson, J.M., Dietzen, C., Dubois, P.J., Fromholtz, J. & Helbig, A. (2011) AERC TAC's taxonomic recommendations: 2011 report. <http://www.aerc.eu/tac.html>.

Crochet, P.A., Barthel, P.H., Bauer, H.G., van den Berg, A.B., Bezzel, E., Collinson, J.M., Dietzen, C., Dubois, P.J., Fromholtz, J., Helbig, A.J., Jiguet, F., Jirle, E., Knox, A.G., Krüger, T., Le Maréchal, P., van Loon, A.J., Päckert, M., Parkin, D.T., Pons, J.-M., Raty, L., Roselaar, C.S., Sangster, G., Steinheimer, F.D., Svensson, L., Tyrberg, T., Votier, S.C. & Yésou, P. (2012) AERC TAC's taxonomic recommendations: 2012 report. <http://www.aerc.eu/tac.html>.

Crochet, P.A., Barthel, P.H., Bauer, H.G., van den Berg, A.B., Bezzel, E., Collinson, J.M., Dubois, P.J., Fromholtz, J., Helbig, A.J., Jiguet, F., Jirle, E., Knox, A.G., Kirwan, G., Lagerqvist, M., Le Maréchal, P., van Loon, A.J., Päckert, M., Parkin, D.T., Pons, J.M., Raty, L., Roselaar, C.S., Sangster, G., Steinheimer, F.D., Svensson, L., Tyrberg, T., Votier, S.C. & Yésou, P. (2015) AERC TAC's taxonomic recommendations: 2015 report. <http://www.aerc.eu/tac.html>.

Crochet, P.A. & Joynt, G. (2015) AERC list of Western Palearctic birds. July 2015 version. <http://www.aerc.eu/tac.html>.

- Crochet, P.A., Raty, L., De Smet, G., Anderson, B., Barthel, P.H., Collinson, J.M., Dubois, P.J., Helbig, A.J., Jiguet, F., Jirle, E., Knox, A.G., Le Maréchal, P., Parkin, D.T., Pons, J.-M., Roselaar, C.S., Svensson, L., van Loon, A.J. & Yésou, P. (2010) AERC TAC's Taxonomic Recommendations. July 2010. <http://www.aerc.eu/tac.html>.
- Ellermaa, M. & Lindén, A. (2015) Sügisrännne Pöösaspea neemel 2014. aastal. *Hirundo*, **28**, 20–49.
- Ots, M. (2009) Linnuharuldused Eestis 2007-2008. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr 7. *Hirundo*, **22**, 64-96.
- Ots, M. & Klein, A. (2005) Linnuharuldused Eestis 2003–2004. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr. 5. *Hirundo*, **18**, 67-102.
- Ots, M. & Paal, U. (2010) Linnuharuldused Eestis 2009. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr 8. *Hirundo*, **23**, 3-20.
- Ots, M. & Paal, U. (2013) Linnuharuldused Eestis 2012. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr 11. *Hirundo*, **26**, 26-50.
- Ots, M. & Paal, U. (2014) Linnuharuldused Eestis 2013. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr 12. *Hirundo*, **27**, 44-59.
- Rissanen, E., Aalto, P., Järvinen, K., Mikola, A. & Uusimäki, T. (2015) Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna. *Linnut-vuosikirja*, **2014**, 94–105.
- Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. (2011) Suomen III Lintuatlas – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <http://atlas3.lintuatlas.fi>.
- Vinicombe, K. (2008) Category D vagrants. *Frontiers in Birding. BirdGuides* (ed. M. Garner), pp. 72-80. Sheffield.
- Väisänen, R., Huhtinen, H., Lampila, P., Lehikoinen, A., Lehikoinen, P., Normaja, J. & Velmala, W. (2015) Rariteetikomitean hyväksymät vuoden 2014 harvinaisuushavainnot. *Linnut-vuosikirja*, **2014**, 78-93.

Summary

Rarities in Estonia 2014: Report of the Estonian Rarities Committee

The thirteenth report of the Estonian Rarities Committee covers the year 2014. A few earlier records have also been included. Altogether 131 records were assessed, and 129 (98,5%) of these were accepted.

The records are listed in systematic order according to the recommendations of Association of European Records and Rarities Committees (AERC TAC), and presented chronologically. Records of birds of unclear origin and escapees from captivity, as well as records not accepted are listed separately from the main list of accepted records.

The four numbers in brackets after species name (a/b – c/d) indicate (a) the total number of records before 2014, (b) the number of individuals (if possible to judge) before 2014; (c) the number of records in 2014, (d) the number of individuals in 2014. X instead of a number means unknown number of records or individuals.

Details included for each record are: date(s), locality, parish (khk), district, number of individuals (is, isend), number of pairs (paar), number of nests (pesa), sex, age (if known; a = calendar year) and name(s) of observer(s). The meaning of some Estonian terms and expressions as follows: ja = and, või = or, s = island, laht = bay, (tõenäoliselt) sama isend = (probably) the same individual, pesitsemine = breeding, jt = and others.

In 2014, one new species in an apparently wild state (AERC TAC category A) – the Lesser Short-toed Lark (*Calandrella rufescens*) – was added to the Estonian list. Other noteworthy records included the second breeding case of the Canada Goose (*Branta canadensis*), the second sighting of the Greater Sand Plover (*Charadrius leschenaultii*) and the second sighting of the Alpine Accentor (*Prunella collaris*). Also large influxes of the Caspian Gull (*Larus cachinnans*) and the Long-tailed Jaeger (*Stercorarius longicaudus*) were recorded in 2014.

Altogether, 385 species of apparently wild state or released species, which have established self-supporting breeding populations in Estonia or in neighbouring countries (i.e. AERC TAC categories A–C) were recorded in Estonia by 31.12.2014.